

พระราชบัญญัติ  
ข้อมูลข่าวสาร  
ของราชการ  
พ.ศ. 2540

Official  
Information Act



สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ  
สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ทำเนียบรัฐบาล กทม. 10300

โทร 0 2282 2283 โทรสาร 0 2282 8994

www.oic.go.th E-mail : infothai@oic.go.th

## พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540

หรือ กฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการ เป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นเพื่อรองรับและคุ้มครองสิทธิของประชาชนในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของราชการและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบกระบวนการทำงานของหน่วยงานของรัฐให้มีความโปร่งใสและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

### พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. 2540 มีขึ้นเพื่อจุดประสงค์ใด

ในระบอบประชาธิปไตยการให้ประชาชนมีโอกาสกว้างขวางในการได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานต่างๆของรัฐเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นและใช้สิทธิทางการเมืองได้โดยถูกต้องตรงตามความเป็นจริง อันจะเป็นการส่งเสริมให้รัฐบาลมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และเป็นไปเพื่อประชาชนมากยิ่งขึ้น

### ประชาชนทุกคนมีสิทธิขอ ดู ตรวจสอบ และขอสำเนา ข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐหรือไม่

กฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการได้ให้สิทธิอย่างมากกับประชาชนในการขอข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐ โดยกำหนดให้ประชาชนผู้ใดก็ได้ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้มีส่วนได้เสียสามารถใช้สิทธิขอ ดู ตรวจสอบ ขอสำเนาข้อมูลข่าวสารจากหน่วยงานของรัฐได้ ยกเว้นข้อมูลข่าวสารบางประเภทที่กฎหมายกำหนดให้หน่วยงานของรัฐอาจไม่เปิดเผยก็ได้



## ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของราชการได้อย่างไร

กฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบใน 3 วิธี ดังนี้ (1) โดยนำข้อมูลข่าวสารตามที่กฎหมายกำหนดประกาศในราชกิจจานุเบกษา เช่น โครงสร้างและการจัดองค์กร สรุปรายงานหน้าที่ที่สำคัญและวิธีดำเนินการ กฎ ข้อบังคับที่มีสภาพอย่างกฎหมาย ผลเป็นการทั่วไป เป็นต้น (2) โดยนำข้อมูลข่าวสารตามที่กฎหมายกำหนดมารวบรวมไว้ที่ศูนย์ข้อมูลข่าวสารเพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจสอบได้โดยสะดวก เช่น นโยบาย แผนงาน โครงการ และงบประมาณ รายจ่ายประจำปีของปีที่กำลังดำเนินการ สัญญาต่างๆ เป็นต้น (3) โดยพิจารณาจากคำขอของประชาชน นอกเหนือจากข้อ (1) และ (2) ข้างต้น หน่วยงานต้องเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ตามที่ประชาชนได้มีคำขอ นอกจากเป็นข้อมูลข่าวสารที่เข้าข้อยกเว้นจึงไม่ต้องเปิดเผย ตามหลักการ “เปิดเผยเป็นหลัก ปกปิดเป็นข้อยกเว้น”

ถ้าประชาชนไปขอข้อมูลข่าวสาร แต่หน่วยงานของรัฐนิ่งเฉยหรือปฏิเสธว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารตามที่ขอ หรือปฏิเสธการเปิดเผย ประชาชนจะมีสิทธิดำเนินการอย่างไร

(1) ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐนิ่งเฉยหรือปฏิเสธว่าไม่มีข้อมูลข่าวสารตามคำขอ กฎหมายกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิร้องเรียนต่อคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการได้

(2) ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐปฏิเสธ ไม่เปิดเผยข้อมูลข่าวสารตามคำขอ กฎหมายกำหนดให้ประชาชนมีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการวินิจฉัยการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารได้



ประชาชนจะสามารถส่งเรื่องร้องเรียนหรืออุทธรณ์การไม่ปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของราชการของหน่วยงานของรัฐได้อย่างไร

โดยส่งเป็นจดหมายหรือไปด้วยตนเองที่สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี